

Utredare ska granska – men inte ompröva

SKA UTREDAS EXTERNT. Nu är det klart hur Umeå universitet ska utredas externt efter VK:s granskning tidigare i höstas. Universitetet har tillsatt en oberoende utredare som bland annat ska titta på hur universitetet har hanterat sexuella trakasserier och vilken funktion Personalansvarsnämnden har. Men den ska inte granska de bedömningar som har gjorts i personalärenden.

UMEÅ. VK har under hösten granskat Umeå universitet och har bland annat kunnat berätta att att det i snitt görs en sex-trakasserierutredning per år på Umeå universitet, trots det är det 15 år sedan som en anställd senast varnades efter att ha blivit anmäld för sexuella trakasserier.

Vi har också kunnat berätta om flera fall där anställda på olika sätt har misskött sig, men i stället för arbetsrättsliga åtgärder har de anklagade lämnat universitetet med lukrativa avgångsvederlag för miljontals kronor.

VK har också avslöjat att en professor som anklagades för att ha utsatt kvinnliga anställda för sexuella trakasserier utlandsstationerades i USA – med full lön från Umeå universitet, semesterresor hem till Sverige betalda och där universitetet också betalade hans boenden för över två miljoner kronor, däribland ett strandboende vid Venice beach i Los Angeles.

Vi har också berättat att professorn senare sa upp sig själv från Umeå universitet och fick

ett avgångsvederlag på 2,1 miljoner kronor.

Många, både studenter, anställda och allmänhet har reagerat på VK:s granskning. Så också Umeå universitet, som tidigare i höstas beslutade sig för att tillsätta en extern utredning efter de brister VK visat på.

– Den genomlysning som VK har gjort och det ni har hittat har påtalat en del systematiska brister och det vill vi hemska gärna gå till botten med, sa Umeå universitets rektor Hans Adolfsson tidigare till VK.

Nu är det klart vad den externa granskningen ska innehålla samt vem som ska utföra den. I rektorsbeslutet ”Direktiv för utvärdering av Umeå universitets hantering av misskötsamhet” står att utvärderingen ska ”genomföras av en extern utvärderare som är oberoende i förhållande till Umeå universitet”.

Där framgår också att universitets systematiska arbete med såväl proaktiva som reaktiva åtgärder när det gäller kränkande särbehandling, hantering av misskötsamhet, trakasserier eller sexu-

Den genomlysning som VK har gjort

och det ni har hittat har påtalat en del systematiska brister...

Hans Adolfsson,
rektor Umeå universitet

ella trakasserier ska granskas.

Den externa utredningen ska dock inte ompröva tidigare fattade beslut i personärenden eller granska de bedömningar som ligger till grund för dessa beslut.

– Karin Röding som ska göra utredningen kommer att kunna titta på vad som hänt bakåt i tiden, men hon kommer inte att gå in och överpröva tidigare beslut i avslutade ärenden. Hon kommer att kunna titta på processer på systemnivå, om det där finns något som vi kan förändra, säger Hans Adolfsson, rektor vid Umeå universitet.

FOTO: HANNA ERIKSSON

Det punktats i rektorsbeslutet också upp vad utredningen, förutom det som nämns ovan, särskilt ska fokusera på, däribland:

✓ Universitets organisation och resurser för verksamhets-, chefs-, medarbetar- och studentstöd avseende sexuella trakasserier, trakasserier och kränkande särbehandling.

✓ Inhämta erfarenheter av universitets hantering och åtgärder i ärenden som rör sexuella trakasserier samt ramverk för detta.

✓ Personalansvarsnämndens och Statens ansvarsnämnds

möjliga funktion i samband med den här typen av ärenden.

Den som fått i uppdrag att göra den externa utvärderingen är Karin Röding, som bland annat tidigare varit generaldirektör för Universitets- och högskolerådet (UHR) och statssekreterare i Utbildningsdepartementet.

Utvärderingen ska genomföras under perioden 1 februari till och med den 31 mars 2022. En slutrapport ska lämnas till rektor senast den 31 mars 2022.

ELIN TURBORN

Universitetet har vidtagit brådskande åtgärder

UMEÅ UNIVERSITET. Medarbetare och studenter vid Umeå universitet har efter VK:s granskning av lärosätet satt ner foten och krävt att universitetsledningen vidtar åtgärder. Ledningen har själv kommunicerat att universitetets arbete med att hantera och motverka fall av bland annat sexuella trakasserier måste förbättras – ett arbete som de efter att granskningen publicerades har påskyndat.

På Aurora, Umeå universitets medarbetarwebb, har universitetet publicerat en artikel där de skriver att det pågår flera åtgärder för att förbättra arbetet med att hantera och motverka fall av trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling inom verksamheten, ett arbete som de menar måste göras.

Enligt artikeln är universitetets arbete med att uppnå en nollvision mot dessa beteenden ständigt pågående.

– Men universitetsledningen upplever att det går för långsamt att nå en del grundläggande mål med arbetet, vilket den senaste tidens uppmärksamhet av media, medarbetare och studenter har gjort tydligt, skriver universitetsledningen i artikeln på Aurora.

Efter VK:s granskning har

Men universitetsledningen upplever att det går för långsamt att nå en del grundläggande mål med arbetet.

Hans Adolfsson,
rektor Umeå universitet

ledningen nu valt att prioritera det här arbetet genom en rad olika åtgärder.

För två veckor sedan arrangerade rektor Hans Adolfsson och universitetsledningen ett prefekt- och chefsmöte vid universitetet, mötet var inplanerat sedan tidigare, men efter reaktionerna som granskningens avslöjanden medfört bytte mötet tema till ”Hur kan vi utveckla universitetets arbete mot trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling?”.

– Vi hade tänkt ha ett möte där samverkan och strategiska partnerskap var temat, men det får vi ta vid ett senare tillfälle. Vi har ett sådant här möte en gång varje termin och nu pas-

Ur VK:s granskning

sade det extra bra att ha hanteringen av trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling som tema den här gången, säger rektor Hans Adolfsson till VK.

Omkring 70 prefekter och chefer från alla verksamheter deltog på mötet.

Enligt information från universitetet var syftet med mötet att sätta fokus på frågan och få fram ”konkreta aktiviteter för ett proaktivt arbete för en sund kultur och värdegrund”. Mötet innehöll information, diskussioner och grupparbeten på temat. Dokumentationen från mötet kommer framöver att vara en av flera underlag i den beslutade externa granskningen.

VK GRANSKAR

Många av de viktigaste avslöjandena har börjat med ett tips från allmänheten. Du kan **tipsa VK:s grävgrupp via telefon eller mejl**. Har du uppgifter som är känsliga – använd i sådana fall vår krypterade tipsfunktion på <https://granskar.vk.se>

– I gruppdiskussionerna kom det bland annat fram vilket stöd man som prefekt eller chef upplever att man behöver vid sådana här tillfällen, säger Hans Adolfsson.

Universitetsledningen anser att universitetets handlägningsordning vid utredning av sexuella trakasserier, trakasserier och kränkande särbehandling, som antogs 2015, inte är nog bra och måste uppdateras.

– Det nuvarande dokumentet har några år på nacken och vi vill renodla hanteringsbiten, hur chefen ska veta vad den ska göra.

Därför har förslag på ett nytt styrdokument skickats ut på remiss till fakulteterna, Lärarhögsko-

lan, Universitetsbiblioteket, arbetstagarorganisationerna och studentkårerna.

Planen är att en ny handlägningsordning ska kunna fattas i början av 2022.

En annan åtgärd som vidtagits är att universitetet under onsdagen lanserade ”Om något händer”-sidor på sin hemsida. Där har de samlat hjälp, stöd och information hur medarbetare ska gå tillväga och vilken hjälp som finns vid händelser som rör arbetsmiljö, trakasserier, hot, incidenter och arbets-skador.

Universitetets plan är att lansera en liknande sida för studenterna under första kvartalet 2022.

Efter VK:s granskning krävde universitetsstyrelsen att få en redovisning av universitetets rutiner, något styrelsen fått av universitetsledningen i veckan.

– Vi har gått igenom samma information som vi publicerat på hemsidan och berättat för styrelsen hur vi jobbar och vilka åtgärder som vi har vidtagit efter granskningen. Styrelsen var väldigt nöjd med det som de fick höra, säger Hans Adolfsson.

EVELINA LINDFORS